

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1180

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2014

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 6 en 7 november en de Eurogroep van 21 november in Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Geannoteerde agenda ten behoeve van de Eurogroep en Ecofinraad van 6 en 7 november te Brussel, alsmede van de Eurogroep van 21 november te Brussel.

Eurogroep 6 november

1. Economische situatie: najaarsraming van de Commissie

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal de financiële en macro-economische ontwikkelingen in het Eurogebied en de najaarsraming van de Commissie bespreken. Er zal geen besluitvorming plaatsvinden. De Commissie zal volgens verwachting op 4 november de najaarsraming publiceren. Een negatieve bijstelling van de ramingen ten opzichte van de lenteraming is te verwachten. De cijfers van de Commissie zullen ook als basis gebruikt worden voor de beoordeling van het naleven van de SGP-regels door de lidstaten. De begrotingsplannen van de eurolanden zullen op de Eurogroep van 21 november besproken worden.

Hoewel er zorgen zijn dat het economisch herstel vertraagt, zijn de groeiverwachtingen voor 2014 nog steeds beter dan voor 2013, toen de eurozone een krimp kende van 0,4%. Structurele hervormingen en investeringen kunnen bijdragen aan dit herstel. Daarnaast zal begrotingsconsolidatie op een groeivriendelijke manier moeten plaatsvinden, binnen de regels van het Stabi-leiteits- en Groeipact. Het is voor duurzame economische groei in het eurogebied van belang dat landen vasthouden aan de strategie van structurele hervormingen en voortgang boeken met het proces van publieke en private schuldafbouw.

2. Ontwikkelingen in de inflatie en wisselkoersen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de inflatie binnen de eurozone en de wisselkoers van de euro. Er zal geen besluitvorming plaatsvinden.

Eurostat heeft op 16 oktober de laatste inflatiecijfers voor de eurozone gepubliceerd. Voor de eurozone als geheel was de consumentenprijsinflatie in september 0,3% ten opzichte van 0,4% in augustus. De gelijkblijvende prijzen van voedsel en vooral de dalende prijzen van energie zijn de voornaamste oorzaak van de daling van de inflatie. Inflatie zonder energie en voedsel staat nog altijd op 0,8%. Gemeten over het afgelopen half jaar vakt de daling in inflatie af. Er zijn verschillen tussen de lidstaten.

Duitsland, Finland en Oostenrijk zitten boven het eurozonegemiddelde, terwijl o.a. Spanje en Griekenland in meer of mindere mate lichte deflatie laten zien. Lichte deflatie in enkele perifere landen hangt deels samen met noodzakelijke structurele hervormingen die in deze landen worden doorgevoerd. Hervormingen kunnen niet alleen de lange termijn potentiële groei versterken, maar ook voor een goede voedingsbodem voor extra vraag op de korte termijn zorgen. Dit laatste kan weer leiden tot opwaartse druk op inflatie.

De effectieve wisselkoers van de euro is sinds haar hoogtepunt in maart 2014 met ongeveer 4% gedeprimeerd, alhoewel deze trend lijkt te zijn gestopt sinds begin oktober. De depreciatie hangt deels samen met het verruimde monetaire beleid van de ECB. De depreciatie heeft een positief gevolg voor de concurrentiepositie van de eurozone.

3. Griekenland

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de stand van zaken omtrent de implementatie van het tweede leningenprogramma door Griekenland. Mogelijk zal er ook gesproken worden over een vervolg op het huidige EFSF-programma. Een mogelijk vervolg op het huidige programma zal mede afhangen van de toegang van Griekenland tot de financiële markten. Er is deze Eurogroep geen besluitvorming voorzien.

Van 30 september t/m 8 oktober is de Trojka naar Athene gegaan voor de vijfde voortgangsmis­sie, waar de Trojka en de Griekse autoriteiten hebben gesproken over de implementatie van de maatregelen. De Trojka zal spoedig, na de publicatie van de resultaten van de *comprehensive assessment* van de ECB, terugkeren naar Athene om de voortgangsmis­sie voort te zetten. Aan deze vijfde voortgangsmis­sie is een tranche uit het EFSF van 1,9 miljard euro en een tranche van 3,5 miljard euro van het IMF gekoppeld. Deze tranche zal pas worden uitgekeerd na afronding van de voortgangsmis­sie en na een positief oordeel van de Trojka over de implementatie. Dit is de laatste tranche uit het EFSF-leningenprogramma, welke tot eind 2014 loopt. Het IMF-leningenprogramma loopt nog tot en met het eerste kwartaal van 2016.

4. Cyprus

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de uitkomsten van de vijfde voortgangsmis­sie van de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, en het IMF betreffende het leningenprogramma van het ESM en het IMF aan Cyprus. Van 14 t/m 25 juli vond de vijfde voortgangsmis­sie van de Trojka in het kader van het leningenprogramma plaats op Cyprus. Op dit moment is het voortgangsrapport nog niet beschikbaar. Uit de persverklaring na afloop van de mis­sie blijkt dat Cyprus goed op schema ligt met de implementatie van de maatregelen onder het leningenprogramma¹.

De Trojka heeft twee prior actions geformuleerd op het gebied van insolventie- en faillissementswetgeving. Cyprus heeft op moment van schrijven één prior action nog niet volledig afgerond. Het betreft hier de aanname van een nieuw juridisch raamwerk voor de regulering en afhandeling van executoire verkoop van vastgoed. Het Cypriotische Hooggerechtshof heeft op 31 oktober vier wetten die bovengenoemd juridisch raamwerk belemmerden ongrondwettelijk verklaard. Naar verwachting zal de Trojka spoedig weer een oordeel kunnen geven over de afronding van deze prior action. Pas na afronding van de prior action zal de Raad van Bewind van het ESM een besluit nemen over de uitkering van de bijbehorende leningentranche uit het ESM ter waarde van 350 miljoen euro.

¹ In de Geannoteerde Agenda voor het AO Eurogroep/Ecofinraad van 10 september 2014 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1170) is de Tweede Kamer over de inhoud van deze persverklaring geïnformeerd.

5. Follow-up eurozonetop

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal terugblikken op de Eurozonetop van 24 oktober 2014. Tijdens de Eurozonetop ging de aandacht in het bijzonder uit naar de noodzaak van nauwere coördinatie van economische beleid, om goed functioneren van de Economische Monetaire Unie te garanderen. De President van de Commissie, in nauwe samenwerking met de Presidenten van de Eurozonetop, de Eurogroep en de ECB, werd opgeroepen om vervolgstappen voor te bereiden op beter economisch bestuur in de Eurozone. Dit met het oog op het belang van een coherente strategie voor verder economisch herstel en versterking van de groeipotentieel in het eurogebied. Monetair en budgettair beleid, verdere maatregelen ter versterking van de financiële sector en structurele hervormingen maken hier onderdeel van uit, en zijn ook van belang voor een herstel van investeringen.

6. Bankenuïe – resultaten comprehensive assessment

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Stand van zaken

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal naar verwachting de resultaten bespreken van de zogeheten *comprehensive assessment* die op 26 oktober zijn gepubliceerd door de Europese Centrale Bank (ECB). Deze exercitie dient om de weerbaarheid van de banken te testen die vanaf 4 november onder direct toezicht van de ECB komen. De ECB houdt vanaf dat moment direct toezicht op de significante banken in de eurozone en indirect op de overige banken in de eurozone. Dit volgt uit de verordening aangaande het Europees toezichtmechanisme voor banken (Single Supervisory Mechanism, SSM).

De resultaten van de *comprehensive assessment* wijzen uit dat de Nederlandse banken zijn geslaagd voor zowel de *Asset Quality Review*, als het *baseline*-scenario (basis) en het *adverse*-scenario (ongunstig) van de stresstest. Op Europees niveau zijn 25 banken gezakt, 12 van deze banken hebben sinds 31 december 2013 hun kapitaalpositie al voldoende versterkt. De overige 13 banken dienen hun kapitaaltekort in 6–9 maanden aan te vullen. De *comprehensive assessment* heeft de overgebleven kwetsbaarheden in de Europese bankensector aan het licht gebracht zodat ze nu aangepakt kunnen worden. De Tweede Kamer is op 26 oktober jl. per brief geïnformeerd over de resultaten van de *comprehensive assessment* en de verdere stappen in het proces. Nederland acht het van belang dat er goede follow-up wordt gegeven aan de resultaten van de *comprehensive assessment* en dat de gevonden kapitaaltekorten tijdig worden aangevuld.

Ecofinraad 7 november

1. Financiële transactie belasting

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Stand van zaken

Besluitvormingsprocedure: nvt

Toelichting: Op de Ecofinraad van 7 november staat de voortgang van de versterkte samenwerking voor een financiële transactie belasting (FTT) op de agenda. Tot op heden is de kopgroep van elf lidstaten op zoek naar een gemeenschappelijk gedragen uitwerking van een FTT. Ze bespreken

mogelijke aanpassingen op het voorstel van de Commissie. Er liggen nog geen concrete voorstellen op tafel.

Nederland heeft zich niet aangesloten bij de versterkte samenwerking voor een FTT. Het regeerakkoord stelt dat Nederland zich aansluit bij een nauwere samenwerking voor een heffing op de financiële sector, indien aan drie voorwaarden wordt voldaan:

1. De Nederlandse pensioenfondsen blijven gevrijwaard van een financiële sector belasting;
2. Er is geen disproportionele samenloop met de huidige bankenbelasting, en;
3. De inkomsten vloeien terug naar de lidstaten.

Het voorstel, gedaan door de Commissie, voldoet niet aan de voorwaarden van het regeerakkoord. Zo worden pensioenfondsen belast door de FTT.

2. Standaard btw-aangifte

Document: COM(2013)721 final 2013/0343 (CNS)

Aard bespreking: oriënterend debat

Besluitvormingsprocedure: unanimiteit

Toelichting: Het idee achter de standaard btw-aangifte is dat internationaal opererende bedrijven via een gestandaardiseerd (digitaal) formulier btw aangifte kunnen doen, dat in elke lidstaat hetzelfde is. Hierdoor zouden de administratieve lasten en kosten voor het bedrijfsleven omlaag kunnen. Overigens geldt de standaardaangifte (na implementatie) ook voor enkele nationaal opererende bedrijven.

Op basis van het voorstel bestaat het aangifteformulier (op termijn) uit 6 verplichte rubrieken en ongeveer 35 optionele rubrieken. Iedere lidstaat heeft nog steeds de mogelijkheid om, binnen de marge van de voorgestelde rubrieken, zijn eigen aangifte formulier op te stellen, zo ook Nederland. De reden dat nog niet met zekerheid kan worden gezegd hoeveel verplichte en hoeveel optionele rubrieken op het standaard btw-aangifteformulier zullen verschijnen, is dat tijdens elke Raadswerkgroep een nieuw verzoek om een extra rubriek wordt gedaan of het schrappen van een rubriek wordt voorgesteld. Wat betreft het format van het aangifteformulier is Nederland groot voorstander van één zelfde format in elke lidstaat. Anders is het bedrijfsleven alsnog niet gebaat bij een standaard btw-aangifte. Nederland is een voorstander van het standaardiseren van de btw-aangifte, mits dit geen achteruitgang is ten opzichte van de huidige situatie in Nederland en voor het bedrijfsleven. Nederland kan de discussie aanhoren, maar daar waar de discussie tendert naar conclusies die tegenstrijdig zijn aan de hiervoor beschreven uitgangspunten, zal Nederland weerwoord te bieden.

3. Moeder Dochterrichtlijn

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Politiek akkoord

Besluitvormingsprocedure: unanimiteit

Toelichting: De Europese Commissie heeft op 25 november 2013 enkele aanpassingen voorgesteld om mogelijk misbruik en andere ongewenste effecten van de Moeder-Dochter Richtlijn (hierna: MD-Richtlijn) tegen te gaan. De MD-Richtlijn heeft als doel om te zorgen dat uitgekeerd dividend binnen concernverband niet additioneel belast wordt met een bronheffing² op het niveau van de dochteronderneming of met een extra winstbelasting op het niveau van de moederonderneming. Specifiek werd er een gerichte antimisbruikmaatregel voorgesteld om mismatches als

² Een belastingheffing op de dividenduitkering.

gevolg van hybride leningen tegen te gaan. Verder stelde de Commissie een algemene antimisbruikmaatregel voor.

De gerichte antimisbruikmaatregel werd als deelakkoord tijdens de Ecofin Raad van juni aangenomen. Daarna is de discussie over de algemene antimisbruikmaatregel onder het Italiaanse voorzitterschap verder gevoerd. De maatregel ligt nu ter goedkeuring voor bij de Ecofinraad.

Nederland steunt de algemene inzet van de Commissie om belastingfraude aan te pakken, omdat Europese afspraken effectieve oplossingen met zich mee kunnen brengen. Wel bevat het huidige voorstel, als gevolg van de grote haast waarmee de tekst in elkaar is gezet, onduidelijkheden over wat deze antimisbruikmaatregel nu precies bestrijdt. Zo gaat het voorstel verder dan wat op dit moment onder de EU-rechtspraak is toegestaan, en is het niet duidelijk wat dit betekent voor de huidige praktijk. De vrees is dat dit kan leiden tot de weigering van lidstaten om richtlijnvoordelen te verlenen aan het bedrijfsleven dat vervolgens achteraf via de rechter deze weigering zal moeten bevechten. Daarom wenst Nederland eerst meer uitleg en juridische zekerheid over de toepassing van deze algemene antimisbruikbepaling voordat Nederland akkoord kan gaan.

4. Statistiek

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Aannee raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: Jaarlijks in het najaar spreekt de Ecofinraad over de ontwikkelingen op het terrein van de statistiek in de Europese Unie. Hierover worden raadsconclusies opgesteld.

Er valt specifiek vooruitgang te melden inzake EMU-statistieken in het kader van de macroeconomische-onevenwichtigheidsprocedure en de EU-brede invoering van het ESA2010. De ontwikkelingen op het terrein van de accountantsstandaarden voor overheden (EPASAS) worden kritisch gevolgd en dienen onder meer langs de criteria van kosten en baten, proportionaliteit, subsidiariteit en nationale bevoegdheden te worden beoordeeld.

5. Voorbereiding Conference of Parties UNFCCC

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Aannee raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: Ter voorbereiding van de internationale klimaatop in Lima (Conference of the Parties, 1 t/m 12 december 2014) zal de Ecofinraad conclusies aannemen over de financiering van het internationale klimaatbeleid. Deze conclusies zijn belangrijke bouwstenen voor de Europese inzet in Lima. De Conferentie in Lima vormt de opmaat naar de Conferentie in 2015 in Parijs, waar een nieuw juridisch-bindend en universeel klimaatakkoord afgesloten moet worden. In de raadsconclusies wordt onderstreept dat de EU en haar lidstaten gecommiteerd zijn aan de collectieve inspanningsplicht om vanaf 2020 \$ 100 mld. per jaar aan klimaatfinanciering te mobiliseren en wordt opgeroepen tot bijdragen van andere ontwikkelde landen, alsmede tot acties van ontwikkelingslanden en de condities die zij scheppen voor het effectief aantrekken en benutten van klimaatfinanciering. De raadsconclusies benadrukken daarbij dat klimaatfinanciering uit verschillende bronnen kan komen, waaronder private, publieke, multilaterale en alternatieve stromen. Nederland kan zich vinden in de raadsconclusies. De raadsconclusies geven richting aan de Europese inzet op internationale klimaatfinanciering in het 2015

akkoord en bieden voldoende ruimte voor flexibiliteit voor de Nederlandse invulling van een mogelijke bijdrage aan internationale klimaatfinanciering.

6. Evaluatie Europees systeem van toezicht op het financiële stelsel

Document: nog niet openbaar

Aard bespreking: aannname raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: De Ecofinraad zal de raadsconclusies bespreken ten aanzien van de evaluatie van het Europees systeem van toezicht op het financiële stelsel (hierna: ESFS). Dit betreft zowel de evaluatie van de Commissie als de Rapportage van de Europese Rekenkamer.

Op grond van artikel 81 van de drie verordeningen ter oprichting van een Europese bankenautoriteit, een Europese toezichthoudende autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen en een Europese toezichthoudende autoriteit voor effecten en markten (hierna: ESA's) heeft de Europese Commissie een evaluatie uitgevoerd. Een vergelijkbare bepaling (artikel 20) is terug te vinden in de verordening betreffende de oprichting van een Europees comité voor systeem risico's (hierna: ESRB). Dit heeft geresulteerd in de evaluatie van het ESFS. Daarnaast heeft de Europese Rekenkamer op grond van artikel 287, lid 4, paragraaf 2 TFEU een rapportage opgesteld over de Europese bankenautoriteit tegen de achtergrond van de oprichting van de bankenunie.

De Commissie komt in haar evaluatierapport tot de conclusie dat de ESA's in hun korte bestaan al veel hebben bereikt en dat er op dit moment geen aanleiding is voor een ingrijpende herziening van het huidige systeem. Er wordt eerst afgewacht hoe de bankenunie zich zal ontwikkelen. Er zal een discussie op hoofdlijnen plaatsvinden. Nederland kan instemmen met de voorliggende raadsconclusies.

7. Revisie van BNI en BTW eigen middelen balansen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: Er zal gesproken worden over de naheffing vanuit de Europese Unie en de effecten hiervan. Op 28 oktober heeft de Minister van Financiën een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over de verschillende effecten op de EU-afrachten die optreden als gevolg van de macro-economische revisies (Kamerstuk 21501-03, nr. 79). Separaat ontvangt de Tweede Kamer een brief met de antwoorden op de vragen van de vaste Kamercommissie Financiën van 29 oktober jl. over de naheffing.

Eurogroep 21 november

1. Bespreking Draft Budgetary Plans en implicaties herfststraming

Document: niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Op 21 november zal een extra Eurogroep plaatsvinden ten behoeve van de bespreking van de *Draft Budgetary Plans* (DBP's) die lidstaten hebben ingediend bij de Europese Commissie. Indiening en bespreking in de Eurogroep van conceptbegrotingen is onderdeel van het *two-pack* en

heeft als doel een sterkere begrotingscoördinatie binnen de eurozone te bewerkstelligen. Vorig jaar dienden lidstaten voor het eerst een DBP in.

Er zal gesproken worden over de begrotingen van alle individuele eurolanden en over de budgettaire positie van de eurozone als geheel. De bespreking zal plaatsvinden aan de hand van de opinie van de Commissie over de DBP's, die midden november gepresenteerd zal worden. De opinie van de Commissie geeft aan in hoeverre een conceptbegroting in lijn is met de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP).

Mede met het oog op het verzoek van lid van Hijum, informeer ik u dat de Commissie op basis van een eerste globale check geen noodzaak heeft gezien om een van de ingediende begrotingen direct terug te sturen. De Commissie heeft eerder richting Frankrijk en Italië haar bezorgdheid uitgesproken, Frankrijk en Italië hebben hierop extra maatregelen aangekondigd. Deze maatregelen worden in de komende weken verder geanalyseerd, waarna de definitieve opinie over de conceptbegroting van de Commissie medio november volgt. Het kabinet zal de Tweede Kamer nog separaat inlichten over de definitieve opinie van de Commissie en de inzet richting de Eurogroep van 21 november.

Naast de DBP's zal ook de herfststraming ter sprake komen. Bij de Eurogroep van 6 november vindt een algemene bespreking plaats over de uitkomsten van de herfststraming en de economische situatie. Op 21 november zal gesproken worden over de implicaties van de cijfers voor de implementatie van het Stabiliteits- en Groeipact. Procedurele stappen binnen het SGP, zoals opening van een buitensporigtekortprocedure, zouden op basis van de herfststraming kunnen plaatsvinden. Dergelijke stappen worden altijd gezet op voorstel van de Commissie, waarna de Ecofinraad formeel beslist. Waar het eurolanden aangaat, kan het nuttig zijn dit om hier ook binnen de Eurogroep over te spreken om het proces ten aanzien van de Draft Budgetary Plans en de formele SGP-procedures te stroomlijnen. Eventuele voorstellen van de Commissie in het kader van formele SGP-procedures zijn ook medio november te verwachten.

Verder zal gesproken worden over de voortgang die lidstaten hebben gemaakt met het verlagen van de belastingdruk op arbeid. Dit was één van de aanbevelingen die de Raad in het kader van de landenspecifieke aanbevelingen aan de Eurozone als geheel heeft gedaan. Hierover is eerder in eurozoneverband gesproken tijdens de Eurogroep van juli 2014 en september 2014.

2. Implementatie macroeconomische-onevenwichtigheidsprocedure

Document: niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Dit voorjaar hebben voor de derde keer de diepteonderzoeken (in-depth reviews) in het kader van macro-economische-
onevenwichtigheidsprocedure (MEOP) plaatsgevonden. Deze onderzoeken dienen om in een vroeg stadium onevenwichtigheden te signaleren en zo grotere problemen op de lange termijn te voorkomen. Voor Italië en Slovenië heeft de Commissie dit voorjaar buitensporige onevenwichtigheden geconstateerd. Voor Frankrijk, Spanje en Ierland zijn niet-buitensporige onevenwichtigheden geconstateerd, die wel *decisive policy action* behoeven. Voor Nederland zijn wel onevenwichtigheden geconstateerd, maar zonder de toevoeging dat *decisive policy action* noodzakelijk is. Voor de vijf lidstaten die in de zwaarste twee categorieën vallen, zal tijdens de Eurogroep worden gesproken over de beleidsmaatre-

gelen die deze lidstaten hebben genomen om de problemen aan te pakken.